

šablonu a rutinu, ani ne v představiteli titulní role, p. Schlaghammrovi. —

V tragedii Vrchlického, napsané před dvaceti pěti lety, tedy v době vrcholu lyrické tvorby Vrchlického, nedlouho po Dojmech a rozmarech, rostoupily se zatím všechny vnitřní trhliny a ukázaly i povrchnímu zraku úžasnou nedbalost a zvrácenost celé stavby; každý, kdo má jen trochu smyslu pro dramatické dílo, pro zákonnost a stylovou jasnost jeho stavby, odnesl si dojem, že Vrchlický není a nebyl dramatický básník. Styl dramatu jest *nutnost*, zákonná určitost a jednotnost akce, soustředěné v čistý vzorec sil a motivů; to bylo však vždy cosi cizího Vrchlickému, který spokojoval se více méně pravdě podobnými nebo nepodobnými možnostmi a náhodnostmi, laxní nedbalostí, již nesnese ani povídka, která chce činit nárok na styl. *Malost a malichernost* dramatické koncepce, povídková nebo libretová pohodlnost a naivnost vtírají se dnes každému pozorovateli s bezesporností tak rozhodnou, že jest až pokořující.

O žalostný výslední dojem večera přičiňovala se také poctivě nová výprava a nové scénování p. Steinsbergovo — chudé, bezduché, nemyslivé, operně konvenční a nasládlé — bezděčná karikatura pravé dramatické režie. Není tím ovšem vinen jen p. Steinsberg; pravý vinník jest jistě dnešní umělecký, recte neumělecký duch, který se zahníždil v činohře Národního divadla. V činohře Národního divadla pracuje se den ze dne méně a méně, nedbaleji a nedbaleji. Není uměleckého svědomí, není uměleckých cílů, není touhy a radosti z práce, není uměleckých kritérií. Výsledkem takového pozvolného úpadku jsou pak večery, jako bylo toto nové nastudování Smrti Odyssea, kdy nemohoucnost a nevkus dusí tě jako můra.

Městské divadlo vinohradské: Triplepatte od Bernarda a Godfernauxa

Triplepatte jest patrně dozvukem letní sezóny Vinohradského divadla — veselohra, která brzy zapomíná svého lepšího

náběhu, charakterového jádra, jež vězí v jejím rekoví, a zvrhuje se ve frašku ne právě jiskrnou a brilantní. Triplepatť přezdívali jakémusi vicomtovi po jeho závodním koni, který zaráží se před překážkou a nepřeskočí, nebyl-li citelně pobídnut. Stejně nerozhodně vede si jeho pán v důležitých situacích svého života a ovšem v nejdůležitější z nich, v ženitbě: prchne ještě z radnice, kam jej zavelkli ke sňatku jeho přátelé. Teprve po škandálu, přenechán byv sám sobě, prost nátlaku, rozhoduje se svobodným rozhodnutím pro tutěž dívku, které se děsil, když k ní byl nucen — což jest tak celý psychologický fond Triplepattu; že není valný, netřeba doklázat. Sehrána byla tato francouzská fraška svižně a s patrnou chutí; pí Benišková a pan Zakopal zasluhují v ní čestné zmínky.

Národní divadlo: Felixe Saltena Odjinud (Tři aktovky: Hrabě; O život; Zmrtvýchvstání)

Mladý vídeňský novelista a feuilletonista Zeitu, pan *Felix Salten*, spojil pod tento název tři aktovky, v nichž všech jsou lidé demaskováni, v nichž poznávají naráz pod tlakem osudných situací ze sebe nebo z jiných, co by jim jinak zůstalo navždy utajeno, v nichž ironické tahy šachového mistra, kterému se říká život nebo Osud, drou s těla kůži a vynucují a vytahují na boží světlo upřímnosti více méně cynické, které by jinak zůstaly ukryty hluboko v temnu. Po každé dostane se u p. Saltena někdo do situace výjimečné — na „druhý břeh“ — odkud vidí a cítí, co by neviděl a necítil, kdyby nebylo tohoto zorného úhlu, odkud uzavírá účty se životem a vypořádává se s ním i se svými spoluhráči.

Tu jest nejprve mladý hraběcí novomanžel demaskován hmotně svým sokem jako prostý sklepník, který si neprávem přisvojil titul hraběcí a podvodně tedy dosáhl ruky své ženy — ale revanši hned zase demaskuje demaskovanec mravní ubožáctví svého soka a celou bídu aristokratické kasty, do níž se